

İngiltere'nin Avrupa Siyaseti

- Churchill ve Avrupa Hareketi:
- Avrupa Hareketi'nin ortaya çıkmasına Kalergi öncülük etmiş, Sir Winston Churchill ise Büyük Savaş sonrasında bu hareketi devam ettiren ve geliştiren kişi olmuştur. Ülkesinde iktidarda olduğu dönemde, Avrupa Birliği'ni desteklediğini ancak, İngiltere'nin bu hareketin dışında kalması gerektiğini savunan Churchill, savaş sonrası iktidardan düşmüş ve Avrupa Birliği düşüncesinin en önemli savunucusu olmuştur

- Churchill neyi hedefliyordu?
- Churchill'in Zürih konuřması 19 Eylül 1946
- La Haye Kongresi ve Avrupa Hareketi
- Avrupa Konseyi'ne giden yol

- Churchill'in öncülüğünde, Avrupa'daki söz konusu kuruluşlar 7 Mayıs 1948 tarihinde, Lahey'de "Avrupa Kongresi" adı altında bir araya gelmişlerdir. Bu toplantıya Avrupa'nın her yerinden 750 delege katılmıştır.
- Söz konusu toplantıda, Alcide de Gasperi, Jean Monnet, Robert Schumann, Paul-Henri Spaak gibi ilerde Avrupa bütünleşmesini daha ileri düzeye ulaştıracak devlet adamları da vardır.

- Söz konusu toplantı, Avrupa'nın siyasi ve ekonomik bütünleşmesi konusunda önerilerde bulunacak Avrupa parlamentolarının temsilcilerinden kurulacak bir "Asamble"nin oluşturulması ve bir "Avrupa İnsan Hakları Şartı" hazırlanması konusunda kararlar almıştır.
- 1948 Lahey Kongresi dağılmadan önce, Avrupa birliği konusunda çalışmak üzere sürekli ve özel bir örgüt oluşturmuştur. Söz konusu örgüt "Avrupa Hareketi"dir

- Savaş sonrası dönemde Avrupa devletleri, bir çok alanda olduğu gibi savunma alanında da işbirliğine girişmişlerdir. İngiltere ve Fransa, Mart 1947'de olası bir Alman tehdidine karşı "Dunkirk Antlaşması"nı imzalamışlardır.
- İngiltere ve Fransa yanlarına Benelux ülkelerini de alarak, 17 Mart 1948'de Brüksel Paktını kurmuştur. Brüksel Paktı, Avrupa'da üyelerinden birine silahlı bir saldırı olması halinde otomatik karşılıklı yardım taahhüdünü getirmiştir. Ayrıca diğer ittifaklardan farklı olarak devamlı bir yapı oluşturmuştur.

- A.B.D.'nin katılımını Fransa ve İngiltere tarafından talep edilmiş ve 4 Nisan 1949'da bu amaçla NATO (Kuzey Atlantik İttifakı) kurulmuştur.
- Avrupa Hareketi'nin, Mayıs 1948'deki Lahey Kongresi'nde Avrupa parlamentolarının temsilcilerinden oluşacak bir "Asamble"nin kurulması konusunda bir karar alınmıştır.
- Avrupa Hareketi, Brüksel Paktı devletlerinin hükümetlerine bir Avrupa Asamblesi kurulması konusunda hazırlık memorandumunu gönderir.
- 5 Mayıs 1949'da Avrupa Konseyi Statüsü'nü belirleyen Antlaşma 10 Avrupa devleti tarafından imzalanır

II. Dünya Savaşı'nın hemen ertesinde İngiliz denizaşırı imparatorluğunun parçaları bağımsızlık taleplerini daha yüksek sesle dile getirmeye başlamışlardır. 1947 yılında, imparatorluğun en geniş nüfusa sahip ülkesi olan Hindistan, Pakistan ve Seylan toprakları bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.

- Bu yeni kurulan devletleri 1957 ve sonrasında Gana, Malezya, Nijerya, Kıbrıs, Sierra Leone, Tanzanya, Kenya, Uganda, Jamaika, Malawi, Zambiya, Gambiya, Malta, Singapur, Trinidad ve Tobago, Guyana, Bostwana, Lesotho, Barbados, Swaziland, Fiji, Mauritius, Tonga ve Batı Samoa toprakları izlemiştir.

. İngiliz İmparatorluğu sona ermiş ve İngiliz siyasal gücü dönüşüm geçirmek zorunda kalmıştır. Churchill, İkinci Dünya Savaşı sonrası dünya koşullarında üç siyasal/ekonomik halkanın İngiltere'nin önünde belirginleştiğini ve İngiltere'nin bu üç halka içinde aktif ve etkili bir siyaset izlemesi gerektiğini ileri sürmüştür. Churchill'in İngiltere için önemli gördüğü etki halkalar; Anglo-Sakson, Avrupa ve İngiliz Uluslar Topluluğu halkalarıdır.

- İngiltere'nin "Uluslar Topluluğu" altında kurmaya çalıştığı yeni bütünleşme modeli çok sağlıklı işleyen bir model olmamış ve bu nedenle de İngiliz dış siyasetinde önemi süratle azalmaya başlamıştır. Bunda ABD'nin İngiltere'ye Avrupa bütünleşmesinin içinde yer almasını zorlaması ve Avrupa bütünleşmesinin de ekonomik olarak kısa sürede büyük başarı sağlaması önemli rol oynamıştır. Buna karşılık İngiltere "Uluslar Topluluğu" içinde istediği siyasi birlikteliği kuramamış ve beklediği ekonomik faydayı da elde edememiştir.

- İngiltere'nin AKÇT ve AET Antlaşmaları sırasında mesafeli politikası
- Commonwealth ve Sterlin bölgesi üzerine odaklanan politika
- Sterlin bölgesi politikasının başarısızlığı ve ilk devalüasyon 1949
- Dekolonizasyon ve Dolar kıtlığı

- Roma Antlaşmaları'nın hazırlık aşamasında görüşmelerden çekilen İngiltere, Roma Antlaşmaları'nın imzalanması'nın hemen sonrasında İngiltere AET'ye rakip olabileceği düşüncesiyle bir başka ekonomik entegrasyon modelini yaşama geçirme girişiminde bulunmuştur. Söz konusu girişim sonucunda "Avrupa Serbest Ticaret Topluluğu (EFTA - European Free Trade Association) İngiltere'nin liderliğinde ve Avusturya, Danimarka, Norveç, Portekiz, İsveç, İsviçre'nin katılımıyla Kasım 1959'da imzalanan Stokholm Konvansiyonu sonrasında kurulmuştur. EFTA'yı AET'dan ayıran en önemli özellik, EFTA'nın uluslararası çizgisinden tamamen uzak klasik bir uluslararası örgüt olmasıdır. Bir başka deyişle EFTA'nın kurulması üye ülkelerin ulusal egemenliğine hiçbir zarar getirmemiştir. Ayrıca EFTA, AET'den farklı olarak üye ülkelerin üçüncü ülkeler ile ticaretine müdahale etmemiş, dolayısıyla AET'de olduğu gibi üçüncü ülkelere karşı "ortak gümrük tarifesi" belirlememiştir.

- İngiltere'nin İkinci Dünya Savaşı sonrasında siyasi dönüşümü içinde ABD ile “özel ilişki” (*special relationship*) politikasını esas almıştır. İngiltere'nin ABD'ye yakınlaşması, bir yandan ABD'nin İngiliz imparatorluğunu ortadan kaldırmaya yönelik başarılı manevralarıyla, diğer yandan aralarındaki kültürel ve tarihsel bağlardan kaynaklanmıştır. ABD ile özel ilişki modeli, artık İngiltere'nin hegemon rolünü ABD'ye terk etmeye hazır olduğunu açıkça ortaya koymuştur.

- 1956 Süveyş Krizi'nin İngiliz Dış Politikası üzerindeki sonuçları
- Süveyş'in doğundan çekilme siyaseti
- Macmillan – Eisenhower yakın diyalogu
- İngiltere'nin ilk tam üyelik başvurusu
- İngiltere, Danimarka, İrlanda ve Norveç'in başvuruları Fransa'nın vetosuyla karşılaşmıştır.

- İngiltere ve sözü geçen diğer devletler dört yıl sonra 1967 yılında tam üyelik başvurularını yinelemişler; ancak 1967'deki başvuru da yine De Gaulle'ün etkisiyle reddedilmiştir. İngiltere, Danimarka, İrlanda ve Norveç'in tam üyelik hedefi 1969'da, De Gaulle'ün Fransa'nın Devlet Başkanlığı'ndan ayrılması sonrasında gerçekleşebilmiştir.